

Kinnitatud
juhatuse liikme otsusega
24.05.2024

/allkirjastatud digitaalselt/

Aare Järvan

Tingimused ettevõtluslaenu portfelli põhiseks käendamiseks (vähese tähtsusega abi abikava)

1 Sissejuhatus

- 1.1 Käesolev dokument (edaspidi *abikava*) koondab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (varasema nimega Sihtasutus KredEx, edaspidi *sihtasutus*) ettevõtluslaenu portfelli põhisele käendusele, sh taotlemisele ja menetlemisele, kehtestatud tingimused. Abikava eesmärgiks on lihtsustada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi *VKE*)¹, juurdepääsu rahalistele vahenditele, võttes arvesse Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 2831/2023 „Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes“ (ELT 2023/2831, 15.12.2023, edaspidi *VTA määrus*), Euroopa Komisjoni teatistes EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiina antava riigiabi suhtes (edaspidi *Tagatise teatis*) ning konkurentsiseaduses § 33 sätestatud.
- 1.2 Abikava avaldatakse sihtasutuse veebilehel www.kredex.ee.
- 1.3 Käesoleva abikava jõustub 24.05.2024 ning sihtasutus kohaldab seda kuni 30.06.2031.

2 Üldinfo

- 2.1 Sihtasutus on asutatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi (edaspidi MKM) poolt eesmärgiga luua kapitalile ligipääsu parandamise ja riskide maandamise abil võimalusi ettevõtluse ning ekspordi arenguks ja elamistingimuste parandamiseks, kui pole tagatud finantsteenuste piisav pakkumine erasektori poolt. Sihtasutus tegutseb aastast 2000.
- 2.2 Ettevõtja majanduslike eesmärkide saavutamiseks on sageli vajalik täiendav kapital. Kapitali pakuvad finantseerimisasutused läbi krediitteenuste, kuid ettevõtjal võib nappida tagatist või finantseerimisasutus võib muudel põhjustel pidada konkreetset tehingut liiga riskantseks, kuigi mõistlikult hinnates võiks pidada ettevõtjat elujõuliseks ja jätkusuutlikuks ning võimeliseks taotletavat krediiti tagastama. Sellisel juhul on võimalik kasutada lisatagatisena finantseerimisasutusele sihtasutuse käendust, mis vähendab finantseerimisasutuse riski konkreetsetes projektis ja seeläbi suurendab oluliselt ettevõtja võimalusi finantseerimisasutusest laenu saada.
- 2.3 Käesoleva abikava alusel annab sihtasutus finantseerimisasutusele käenduse portfelli põhisel. Käendusega on tagatud kõik tagatud portfelli kuuluvad laenud. Iga laenu osas vastutab sihtasutus 80% ulatuses laenu tagastamata põhiosa jäägist. Sihtasutuse koguvastutus krediidasutuse ees kõigi portfelli kuuluvate laenude osas kokku on piiratud. Sihtasutus maksab kõigi tagatavate laenulepingute kohta kokku

---

¹ Majandustegevusega tegelev mis tahes üksus olenemata selle õiguslikust vormist, kellel on vähem kui 250 töötajat, kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot ning kes vastab muudele üldise grupierandi määrides sätestatud kriteeriumitele.

- hüvitist maksimaalselt summas, mis on 10% käendatava laenuportfelli tagatud mahust (12 500 000 € suuruse laenuportfelli puhul $12\,500\,000 \times 80\% \times 10\% = 1\,000\,000$ €.
- 2.4 Portfelli garantii raames sihtasutuse käendusega tagatud laenutoodeteks võivad olla:
- Investeeringislaen;
  - Liising (kapitalirendi vormis);
  - Arvelduskrediit;
  - Käibelaen.
- 2.5 Portfelli lisatakse laenud, mis vastavad ettenähtud tingimustele. Käenduskoostöö tekkimiseks peab olema sõlmitud koostööleping sihtasutuse ja finantseerimisasutuse vahel, laenuleping konkreetse suhte osas finantseerimisasutuse ja laenukaasaaja vahel ning panga poolt esitatud raport, milles vastav laen sisaldub. Eraldi käenduslepingut sihtasutuse ja finantseerimisasutuse vahel ei sõlmita.

3 Mõisted

- 3.1 Käesolevas abikavas kasutatakse mõisteid järgmiselt:
- 3.1.1 „Finantseerimisasutus“ on Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse poolt väljastatud tegevusluba omav krediidiasutus või finantseerimisasutus, kui asutus ise või selle filiaal on kantud Eestis äriregistrisse ja kes on sõlminud sihtasutusega koostöölepingu ettevõtjate laenu portfelli põhiseks käendamiseks;
- 3.1.2 „Immateriaalne vara“ on vara, mis saadakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel;
- 3.1.3 „Investeering“ on kapitalimahutus materiaalsesse ja/või immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtte asutamisega, olemasoleva ettevõtte laiendamisega, toodete mitmekesistamisega või olemasoleva ettevõtte kogu tootmisprotsessi täieliku ümberkorraldamisega;
- 3.1.4 „Käendus“ on käenduse andja poolt tagatud kohustus tasuda finantseerimisasutusele finantseerimistehingust tulenev võlgniku võlakohustus;
- 3.1.5 „Käendustasu“ on käenduse eest sihtasutusele makstav tasu;
- 3.1.6 „Laen“ on konkreetse finantstehingu tulemusel tekkinud kindlaksmääratud maksimumsummaga ja ajaliselt piiratud võlakohustus;
- 3.1.7 „Laenukaasaja“ on isik, kes on esitanud finantseerimisasutusele taotluse punktis 2.4 nimetatud toote kaudu finantseeringu saamiseks;
- 3.1.8 „Materiaalne vara“ on vara, mis seondub maa, ehitiste, tootmisrajatiste, masinate ja seadmetega;
- 3.1.9 „Portfell“ on laenu kogum, mille finantseerimisasutus moodustab koostöölepingu alusel ja millistest tulenevaid kohustusi finantseerimisasutuse ees sihtasutus käendab;
- 3.1.10 „VKE“ on ettevõtja, kes vastab komisjoni määruse (EL) nr 651/2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (ELT, 187, 26.06.2014, lk 1, edaspidi üldine grupierandi määrus) I Lisas sätestatud määratlusele;
- 3.1.11 „Üks ettevõtja“ hõlmab kõiki ettevõtjaid, mille vahel on vähemalt üks järgmistest suhetest:
- a) ettevõtja omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust;
  - b) ettevõtjal on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;
  - c) ettevõtjal on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
  - d) ettevõtja, mis on teise ettevõtja aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtja aktsionäride või osanike häälteenamust.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtjaid, kes on punktides a–d kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtja kaudu.

4 Laenu käendamine

- 4.1 Käibelaenu või arvelduskrediidi käendusega on võimalik käendada alustavaid ja juba tegutsevaid ettevõtjaid. Käibelaenu või arvelduskrediidi käendus sobib käibekapitali lühiajaliseks finantseerimiseks.
- 4.2 Investeeringislaenu või liisingu käendusega on võimalik tagada alustavate ja juba tegutsevate ettevõtjate uusi investeeringuid ja panna seeläbi alus kiirele kasvule. Investeeringislaenu või liisingu käendus on mõeldud pikaajaliste investeeringute katmiseks: seadmete soetamine, tootmispinna ost, ehitus või renoveerimine.
- 4.3 Ettevõtjal on esmane vastutus laenu teenindamise ees, tagades laenu oma varaga ja/või andes pangale isikliku käenduse. Sihtasutus võtab käenduse puhul teise vastutuse. Kui ettevõtja äriplaan ebaõnnestub ja ta ei suuda laenu teenindada, realiseeritakse esmalt laenu tagatiseks olev vara. Sihtasutuse poolt käenduskohustuse täitmiseks tehtav väljamakse ei vähenda teiste tagatise andjate vastutust.

5 Vähesse tähtsusega abi

- 5.1 Käesoleva abikava alusel antav käendus sisaldab alati abielementi. Iga käendusega antakse ettevõtjale vähesse tähtsusega abi.
- 5.2 VTA arvestuse aluseks on VTA määruse art 4 lg 6 p b). Selle sätte kohaselt on juhul kui tagatud summa on 2 250 000 eurot ja käenduse kestus 5 aastat, VTA suurus VTA määruse artiklis 3 lõikes 2 sätestatud VTA ülemmäär (300 000 eurot). Kui tagatud summa on väiksem kui 2 250 000 eurot või käenduse kestus lühem kui 5 aastat, siis arvutatakse tagatise brutoekvivalent vastava protsendina eelnimetatud ülemmäärast.
- 5.3 Punktis 5.2 sätestatust tulenevalt arvestatakse VTA iga käenduse kohta alljärgneva valemi alusel:
$$VTA = L \times K \times t / 450$$
, kus L on laenusumma, K on käenduse määr (80%) ning t Laenulepingu kestus kuudes.
- 5.4 Punktis 5.3. nimetatud valemi alusel tuleb VTA arvestada ka laenu pikendamise või laenusumma suurendamise puhul arvestades abi summalt, mille võrra esialgne abi suurenes või perioodi kohta, mille võrra esialgne laenu kestus pikenes.
- 5.5 VTAd annab sihtasutus VTA määruses sätestatud reguleerimisala ja abikõlblikkuse alustel kooskõlas käesoleva abikava punktidega 6–9.

6 Abikõlblikkuse kriteeriumid

- 6.1 Laenu võib anda, kui laenu taotleja vastab kõigile järgnevatele nõuetele:
  - 6.1.1 ta on Eesti äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja või äriühing (osaühing, aktsiaselts, täisühing, usaldusühing või tulundusühistu);
  - 6.1.2 ta on VKE;
  - 6.1.3 ta on äriregistrile esitanud kõik seaduses nõutud dokumendid;
  - 6.1.4 ta on finantseerimisasutuse hinnangul võimeline täitma käendatavast laenutehingust tulenevaid kohustusi;
  - 6.1.5 tema omakapital vastab äriseadustikus ettenähtud nõuetele;
  - 6.1.6 tal ei ole maksetähtaja ületanud maksukohustusi riigi või krediitkohustusi krediidasutuse ees või on tähtaja ületanud võlgade tasumine ajatatud;
  - 6.1.7 Laenusaja majandustegevus, millega seoses ta tagatavat Laenu taotleb, toimub Eestis;
  - 6.1.8 tema suhtes ei ole käimas pankroti, likvideerimise ega saneerimismenetlust;
  - 6.1.9 tal on piisav vaba VTA jääk.

7 Abi andmise tingimused

- 7.1 VTA üldine ülemmäär ühele ettevõtjale² on 300 000 eurot mistahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul.
  - 7.1.1 VTA määruse alusel antavat VTAd võib kumuleerida Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 2023/2832 kohaselt antud vähese tähtsusega abiga selliselt, et kummagi määruse alusel antakse VTAd vastavas määruses sätestatud piirmäära ulatuses. Selliselt kumuleerides ei või kummagi määruse alusel antava VTA summa ületada vastavas määruses ettenähtud piirmäära. St samaaegselt võib anda VTAd VTA määruse alusel kuni 300 000 eurot ning Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 2023/2832 alusel kuni 750 000 eurot.
  - 7.1.2 VTA määruse alusel antavat VTA-d kumuleerida muude, eelmises lõikes nimetatava vähese tähtsusega abi käsitlevate Euroopa Komisjoni määruste kohaselt antud VTA-ga. Selliselt kumuleeritud abi kogusumma ei või ületada 300 000 eurot mistahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul³.
- 7.2 Kui VTA ülemmäär ei ületata, rakendatakse käesolevat abikava. Sihtasutus kontrollib, et sihtasutuse antava käenduse toetusekvivalendiga ei ületa abi osakaal abikõlblikest kuludest VTA määruse artikli 5 lõike 3 sätestatud.
- 7.3 Käenduse taotlemise tingimused:
  - 7.3.1 Sihtasutuse käenduse määr on 80% laenu põhiosast. Seejuures kõigi portfelli kuuluvate laenude osas kokku on Sihtasutuse maksimaalne vastutus 10% kõigi portfelli kuuluvate tegelikult väljamakstud laenude kogusumma käendusega tagatud osast;
  - 7.3.2 Maksimaalne käendussumma ühele ettevõtjale on 200 000 eurot;
  - 7.3.3 Üks sihtasutus võib taotleda portfelli mahtu kuni 12 500 000 eurot, millisel juhul sihtasutuse poolt tagatud portfelli osa on 10 000 000 eurot ning sihtasutuse maksimaalne vastutus portfelli kohta on 1 000 000 eurot (kuid see võib olla väiksem, kui portfelli kuuluvate tegelikult väljamakstud laenude summa on väiksem kui 12 500 000 eurot). Portfelli mahtu võib poolte kokkuleppel hiljem suurendada kuni 12 500 000 euro võrra. Suurendamise eeltingimusena peab finantseerimisasutus olema täitnud varasemast portfelist vähemalt 50% suuruse osa. Portfelli suurendamisel suureneb proportsionaalselt portfelli käendusega tagatud osa ning sihtasutuse maksimaalne vastutuse summa portfelli kohta;
  - 7.3.4 Kui laenu suurus aja jooksul väheneb, näiteks laenu põhiosa maksete tasumisel, kahaneb sellega proportsionaalselt ka käendussumma, nii et käendus ei ole ühelgi ajahetkel üle 80% tasumata laenust;
  - 7.3.5 Täpsemad tingimused sh lepingu sõlmimise ja muutmise ning käendustasu määratletakse teenuse tingimustes.
- 7.4 Laenukäendust ei saa taotleda:
  - 7.4.1 Ettevõtja, kes tegutseb kalandus- või vesiviljelusvaldkonnas, mida reguleeritakse nõukogu määrusega (EÜ) nr 1379/2013;
  - 7.4.2 Ettevõtja, kes tegeleb põllumajandustoodete esmase tootmisega;
  - 7.4.3 Tegevuseks, mis on seotud ekspordiga kolmandatesse riikidesse või liikmesriikidesse, täpsemalt selline, mis on vahetult seotud eksporditavate koguste, turustusvõrgu loomise ja toimimise või muude ekspordimisest tulenevate jooksvate kuludega;
  - 7.4.4 Sihtasutusel on õigus kehtestada teenuse tingimustes täiendavaid kitsendusi.

---

² Vastavalt VTA määruse artikli 3 lõikele 2

³ Vastavalt VTA määruse artikli 5 lõikele 1

8 Laenu taotluse menetlemine

- 8.1 Käendusega tagatud laenu saamiseks tuleb laenu taotlejal pöörduda finantseerimisasutuse poole, kes on sõlminud sihtasutusega standardse koostöölepingu ettevõtjate laenu portfelli põhiseks käendamiseks.
- 8.2 Laenu taotleja esitab finantseerimisasutusele kõik nõutavad dokumendid. Finantseerimisasutus menetleb taotlust vastavalt oma sisemistele krediitlaenu menetlemise eeskirjadele. Finantseerimisasutus kontrollib laenu taotleja ning taotluse vastavust nõutud tingimustele ja hindab laenu taotleja maksevõimet. Vajadusel küsib finantseerimisasutus laenu taotlejalt täiendavaid dokumente.
- 8.3 Kui finantseerimisasutus veendub laenu taotleja ning taotluse vastavuses nõutud tingimustele ning otsustab väljastada laenu, mis lülitatakse portfelli ja millele seeläbi laiendatakse portfelli, siis sõlmib ta laenu taotlejaga laenulepingu ning kajastab seda laenu sihtasutusele saadavas igakuises raportis. Käenduskohustuse tekkimise aluseks on koostööleping sihtasutuse ja finantseerimisasutuse vahel, laenuleping konkreetse suhte osas finantseerimisasutuse ja laenu saaja vahel ning panga poolt esitatud raport, milles vastav laen sisaldub. Eraldi käenduslepingut sihtasutuse ja finantseerimisasutuse vahel ei sõlmita.
- 8.4 Portfelli lisatud laenu peab sisalduma laenulepingu sõlmimise kuule järgneval kuul finantseerimisasutuse poolt sihtasutusele saadavas raportis. Kõik raportis sisalduvad laenud kuuluvad portfelli ning on tagatud portfelli käendusega ning mitte ükski raportis mittedisaldub laenu ei kuulu portfelli ja ei ole tagatud portfelli käendusega. Ekslikult raportist välja jäänud laenu osas on lubatud teha korrigeerimine eksliku raporti esitamisele järgnevas raportis, hilisemad korrigeerimised ei ole lubatud.

9 Käenduse kehtetus ja lõppemine

- 9.1 Sihtasutusel tekivad käenduslepingu järgsed kohustused üksnes siis, kui käendusleping ning selle aluseks olev laenuleping on sõlmitud kooskõlas koostöölepinguga, teenuse tingimustega ning muude kirjalike kokkulepetega ja on tasutud käenduslepingus kokkulepitud käendustasu.
- 9.2 Käendus lõpeb lisaks käenduslepingust tulenevate kohustuste täitmisele ka käendusega tagatud kohustuste nõuetekohasel täitmisel kui selleks hetkeks ei ole esitatud nõuet käenduskohustuse väljamaksmiseks.

10 Pettused

- 10.1 Kui sihtasutuse töötajatele saavad teatavaks tõendid, millest saab eeldada võimalikku Euroopa Ühenduse finantshuve kahjustavat pettust, korrupsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust, või tõsistest asjaoludest, mis mõjutavad kõnealuseid finantshuve, peavad nad viivitamata vastava info ja/või tõendid edastama kas järelevalve- ja vastavusosakonna juhile, oma tegevusvaldkonna kõrgemale juhile või juhatajale.

11 Kontaktandmed

Ettevõtjate ja Innovatsiooni Sihtasutus

Sepise 7, 11415 Tallinn

Tel: +372 667 4100

e-post:

kredex@kredex.ee

Veebiaadress:

www.kredex.ee